

ת"פ 16170/06/11 - מדינת ישראל נגד מוחמד אבו נאב

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 16170-06-11 מדינת ישראל נ' אבו נאב
בפני כב' השופט ירון מינטקביץ

בעניין: מדינת ישראל ע"י עו"ד סיגל בלום מפרקליטות
מחוז ירושלים

נגד

מוחמד אבו נאב ע"י עו"ד מאיה גלעדי-ז'ולסון

הכרעת דין

האשום

נגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של התפרעות, תקיפת שוטרים, נסיון תקיפת שוטרים ואיומים.

על פי עובדות כתב האשום, ביום 22.9.10 בסמוך לשעה 7:30, הגיע כח משטרה לשכונת סילוואן לצורך ביצוע פעילות (אבטחת שחזור ארוע ירי). במקום נאספו כעשרים איש ובהם הנאשם, אשר קיללו את השוטרים ואיימו לפגוע בהם.

במהלך ההתפרעות, איים הנאשם על השוטר כפיר ניסים בכך שהעביר ידו על גרונו בתנועת שיסוף ואמר לשוטר כי "יזיין אותו". כן מיוחס לנאשם כי איים על שוטרים אחרים כי יפגעו וימותו בסילוואן והסית מתפרעים אחרים לפגוע בשוטרים.

לאחר סיום הפעילות, נותר במקום צוות משטרה מצומצם. בשלב זה, חלק מן המתפרעים, ובהם הנאשם, ידו לעבר השוטרים מקלות ואבנים ממרחק של כ- 15 מטר. במהלך ידיו האבנים נפגע אחד השוטרים בפניו מאבן. כתוצאה נשברו לשוטר עשר שיניים והוא נזקק לטיפול רפואי, אשר כלל ניתוח ואשפוז.

בשל כל אלה, הואשם הנאשם בעבירות של התפרעות, תקיפת שוטר, נסיון תקיפת שוטר ואיומים.

ראיות הצדדים

מטעם המאשימה העידו שוטרים אשר נכחו בארוע. מטעם ההגנה העיד הנאשם. כמו כן הוגשו בהסכמה מספר מוצגים ללא צורך בשמיעת ראיות.

השוטר רביב ישראלי

העד ישראלי שימש ביום הארוע מפקד צוות ביחידת הסיוור של מחוז ירושלים. העד וצוותו הגיעו לכפר סילוואן על מנת

עמוד 1

לאבטח שחזור ארוע ירי שהתרחש במקום זמן קצר קודם לכן, במהלכו נהרג תושב הכפר. במקום החלו הפרות סדר, אך הכוח המשטרתי הונחה לשמור על איפוק, בשל מקרה המוות. הפרות הסדר כללו ידוי אבנים, קללות ואיומים כלפי השוטרים שהיו במקום. כתוצאה מידיוי האבנים נפגע אחד השוטרים בפניו.

ישראלי העיד, כי זיהה את הנאשם בודאות כאחד המתפרעים. לדבריו הנאשם עמד מולו דקות ארוכות במהלך ראה אותו מיידה אבנים ושמע אותו מקלל את השוטרים ומאיים עליהם ברצח. כן זיהה את הנאשם כמי שהתסיס את המתפרעים.

לאחר מספר שעות, בסמוך לשעה 12:00, בעת לווייתו של ההרוג, זיהה ישראלי את הנאשם עובר במקום כשהוא לובש חולצה אחרת בצבע חום (ע' 20, ש' 1). השוטרים לקחו מהנאשם את פרטיו ואת תעודת הזהות שלו והעבירו אותם למחלק מיעוטים לצורך טיפול חקירתי בארוע.

ישראלי הדגיש, כי הוא בטוח בזיהויו של הנאשם, שכן זה עמד מולו דקות ארוכות וקילל אותו. כן העיד, כי בעת ידוי האבנים המתפרעים כיסו את פניהם בחולצות, אך הדבר לא מנע ממנו לזהותו.

השוטר יוסי צרפתי

הודעת העד צרפתי ודו"ח פעולה אותו ערך הוגשו במקום חקירתו הראשית וסומנו ת/6 ות/7.

מהמוצגים וחקירתו הנגדית של העד צרפתי עולה, כי ביום הארוע פעל יחד צוותו בסילוואן. במהלך הפעילות, זיהה את הנאשם כשהוא מאיים על השוטרים כי "זיין" אותם וכי יהרגו אותם. בהמשך זיהה העד את הנאשם מסית מתפרעים נוספים שהיו במקום ולאחר מכן זיהה את הנאשם מכסה את פניו בחולצתו ומיידה אבנים לעבר השוטרים. כתוצאה מידיוי האבנים נפגע אחד השוטרים בפניו. השוטרים פזרו את המתפרעים תוך שימוש בציוד לפזור הפגנות.

לאחר מספר שעות זיהה העד את הנאשם עובר במקום, כשהוא לובש חולצה שונה. במהלך הארוע הנאשם לבש חולצה כחולה, אך כאשר עבר במקום מאוחר יותר לבש חולצה בצבע חום. השוטרים קבלו ממפקדם הנחיה שלא לעצור את הנאשם, שכן לא היתה אפשרות לקחת אותו לצורך חקירה. בשל כך, השוטרים לקחו את תעודת הזהות של הנאשם והעבירו אותה לתחנה לצורך המשך טיפול. מפקד הכח שזיהה את הנאשם בשלב השני היה הקצין כפיר ניסים והוא שתפס את תעודת הזהות של הנאשם.

העד הסביר שהוא זכר את הנאשם, שכן בעת ההתפרעות היה קרוב אליו מאוד, בשלב מסוים מרחק של מספר סנטימטרים, ומשום שהיה יותר דומיננטי מאחרים.

העד הסביר שהנאשם לא נעצר בעת שיידה אבנים, שכן היה ידוי אבנים מסיבי לעבר השוטרים והתקרבות אל המתפרעים היתה כרוכה בסכנה.

הקצין כפיר ניסים

העד שימש בארוע קצין ביס"מ. על פי עדותו, במהלך הפעילות בסילוואן היתה התפרעות שכללה ידוי אבנים, קללות ואיומים. העד זיהה את אחד המתפרעים אשר איים עליו בתנועת שיסוף גרון ובהמשך גם יידה אבנים לעבר השוטרים. במהלך ידוי האבנים נפגע שוטר בפניו והעד פינה אותו לבית חולים ולאחר מכן חזר למקום.

לאחר כארבע שעות העד ניסים יחד עם השוטר יוסי צרפתי ראו את אותו אדם עובר במקום וזיהו אותו כאחד המתפרעים. העד ניסים קרא לאותו אדם, לקח את פרטיו, תפס את תעודת הזהות שלו והעבירה למפלג מיעוטים להמשך טיפול חקירתי. העד הסביר שאותו חשוד לא נעצר במקום בשל שיקול מבצעי של מחסור בכח אדם לאבטחה.

העד הדגיש, כי ראה את אותו מתפרע במשך כשעה בחלקו הראשון של הארוע, ועל כן פניו נחרטו בזכרונו. כן הוסיף, כי לאחר תחילת ידוי האבנים, אותו המתפרע כיסה את פניו ברעלה.

הנאשם

הנאשם העיד להגנתו. לדבריו אכן עבר במקום ההתפרעות בדרכו לעבודה, והתעמת מילולית עם שוטר אשר לא אפשר לו לעבור. במהלך העימות המילולי השוטר קילל את הנאשם והנאשם קילל את השוטר בחזרה.

הנאשם אישר בחקירתו הנגדית, כי בעת שעבר במקום, היה ידוי אבנים מסיבי:

ש. למה השוטר אומר שזרקת אבנים?

ת. כל העולם זרק אבנים, למה הוא מסתכל רק עליי?

ש. בהודעה במשטרה אתה אומר שאף אחד לא זרק. מפנה לת/1, שורה 41.

ת. כל סילוואן הייתה שם. כל העולם זרק אבנים. (ע' 22, ש' 9-6).

הנאשם טען, כי השוטרים עצרו אותו כעונש על כך שהתעמת עמם קודם לכן וקילל אחד מהם וכי הוכה במהלך חקירתו.

דין והכרעה

לאחר שנתתי דעתי לראיות אותן שמעתי ולטענות הצדדים, ראיתי לתת לעדויות השוטרים לפני את מלוא המשקל ולקבוע כי הארועים התרחשו כפי שתואר על ידם. מנגד, לא ראיתי לתת כל משקל לעדותו של הנאשם. אנמק:

עדי התביעה, השוטרים ישראלי, צרפתי וניסים, עשו רושם מהימן ומשכנע. שלושתם עשו מאמץ ניכר לתאר הארועים כפי שקרו, במגבלות חלוף הזמן והזכרון.

השוטרים ישראלי וצרפתי העידו, כי הנאשם לבש בעת הארוע חולצה כחולה ובעת מעצרו לבש חולצה אחרת. ישראלי וצרפתי אף זכרו כי בחולצה השנייה היתה חומה. ענין זה מחזק באופן משמעותי את זיהויו של הנאשם כמי שידה אבנים, שכן עולה ממנו בבירור כי הנאשם זוהה על פי מראה פניו ולא על פי פרטי לבושו, וזוהו חָרַף החלפת החולצה.

מהמוצג ת/4 עולה, כי בין חלקו הראשון של הארוע (ידוי האבנים שהתרחש בשעות 7:00-8:00) ובין מעצרו של הנאשם, הוא עבד שעה אחת בקפה הליל, בין השעות 9:40-10:40. מכאן שהיתה לנאשם הזדמנות להחליף חולצה - וגם מניע לעשות כן.

שלושת השוטרים העידו, כי הנאשם כיסה פניו בעת ידוי אבנים - וחרף זאת זיהו אותו. ענין זה מחזק את מהימנות עדויות השוטרים ואמינותם, שכן הם לא נמנעו מלהעיד גם על נתון אשר לכאורה הקשה עליהם לזהות את הנאשם.

עדויות שלוש השוטרים תואמות זו לזו ומשתלבות זו בזו. ככל שהיו ביניהם חוסר התאמות מסוימות (לענין תוכן האיומים שאיים הנאשם או לענין השאלה האם הנאשם כיסה פניו לפני שידה אבנים או לאחר שהחל לידות אבנים), אין הדבר חורג מהפערים אותם ניתן תמיד למצוא כאשר מספר אנשים מתארים ארוע אחד, ואין לכך כל השפעה על משקל עדויותיהם.

אני ער לכך שהקצין ניסים לא רשם את פרטיו של האדם אותו ראה מאיים ומידה אבנים ולא ידע לומר כי מדובר בנאשם. עם זאת, קריאת עדותו של ניסים לצד עדותו של צרפתי לא מותירה כל ספק כי צרפתי וניסים עצרו יחדיו את אותו אדם - הוא הנאשם.

עדות הנאשם מנגד, עשתה רושם אומלל ולא ראיתי לתת לה כל משקל. הנאשם סתר עצמו, מסר אליבי שקרי ועדותו היתה חסרת הגיון. בחקירתו הנגדית הנאשם אף קשר עצמו לנוכחות בזירה בעת ידיו האבנים ואף מיקם עצמו בין המתפרעים:

בהודעתו במשטרה ת/1, ש' 41-44 טען הנאשם, כי לא היה כלל ידיו אבנים. בעדותו לפני מנגד, טען ש"כל העולם" זרק אבנים, אך רק אליו נטפל השוטר (ע' 22, ש' 6-9).

בהודעה ת/1 ש' 20 טען הנאשם, כי עבד ביום הארוע בין השעות 8:00 ועד 13:00. על פי דו"ח הנוכחות של הנאשם מיום הארוע, ת/4, הוא עבד בין השעות 9:40 ועד 10:40. מדובר בשקר בנקודה מהותית, המחזק את ראיות התביעה (חיזוק אשר אינו נחוץ).

הנאשם טען בהודעתו, כי בבוקר הארוע היה עמו חברו עודאי. נסיונות המשטרה לזמן את עודאי לגבית גרסתו ואימות טענת הנאשם לא צלחו (ר' ת/2 ות/3). גם הנאשם לא זימן את עודאי להעיד בפרשת ההגנה, למרות שניתנה לו דחיה לשם כך (ר' דברי ב"כ הנאשם בישיבת יום 7.5.14). המנעות הנאשם מלהעיד להגנתו עד חיוני פועלת לחובתו.

הנאשם טען שהוכה במהלך חקירתו, אך לא הגיש על כך כל תלונה וכבש ענין זה עד מועד עדותו.

הנאשם לא הציע כל הסבר מתקבל על הדעת מדוע שלושה שוטרים טפלו עליו אשמת שוא והעידו נגדו עדויות שקר. הסברו, כאילו השוטר כעס עליו בגלל שקילל אותו קודם לכן, אינו מתישב עם השכל הישר.

לאור כל אלה, אני קובע כי הוכח לפני מעבר לספק, כי ביום הארוע השתתף הנאשם בהתפרעות, במהלכה איים על השוטרים כי יהרוג אותם ויפגע בהם ויידה, יחד עם אחרים, אבנים לעבר השוטרים, אשר כתוצאה מאחת מהן נפגע אחד השוטרים בפניו.

תקיפת השוטרים - ביצוע מושלם או נסיון

שאלה אחרונה אשר נותרה היא, האם ניתן ליחס לנאשם אחריות לפגיעה בשוטר אופיר כהן, אשר נחבל בפניו ונזקק לניתוח ואשפוז. אזכיר, כי אין טענה או ראיה, שהנאשם הוא שידה האבן אשר פגעה בשוטר וגרמה לו לחבלה. לשיטת המאשימה, הנאשם חבר למתפרעים ועל כן הוא אחראי למעשיו של כל אחד ואחד מהם, ובכלל זה לפגיעה בשוטר.

לאחר שנתתי דעתי לנסיבות הענין, ראיתי כי הדין עם המאשימה. אנמק:

התפרעות המונים יוצרת קשר ספונטני בין כלל המתפרעים, אשר חוברים יחדיו להשיג מטרות משותפות. ר' למשל ע"פ 807/99 - מדינת ישראל נ' חיים עזיזיאן:

"הרכיב ההתנהגותי הנדרש להרשעה במכלול העבירות המבוצעות במהלך התפרעות המונית אינו נוצר בהכרח על-יסוד תוכנית פלילית מוקדמת. אלא, רכיב התנהגותי זה מאופיין בהצטרפות ספונטנית אל ההמון, אשר כל אחד מיחידיו מעודד את ההתנהגות הקבוצתית ומושפע על-ידיה."

כאשר מוכח, כי אדם ידה אבנים יחד עם אחרים, קמה לו אחריות משפטית לתוצאות ידוי האבנים, גם כאשר לא ניתן לקשור בין אבן אותה ידה ובין פגיעה מסוימת בקרבן. ר' לענין זה (ת"פ (ירושלים) 440/04 - מדינת ישראל נ' מוחמד חמד ואח':

"נאשם 2 ראה נערים רבים זורקים אבנים על משאיות, הוא העמיד רכבו, יצא ממנו והצטרף ספונטנית אל ההמון, והפך חלק ממנו. בכך שזרק אבנים אל עבר המשאית - הוכחה כוונה לפגוע. בכך שזרק אבנים אל עבר הקבינה בה היה נהג - הוכחה כוונה לגרום חבלה. נאשם זה לא הסתפק באבן אחת, אלא כיוון שתיים למקום החשוב והרגיש ברכב בו ישב יהודי ובו רצה לפגוע. הנאשם לא רק הושפע מהתנהגות ההמון, אלא הפך מיידית חלק ממנו, כשהוא מסמן עם האחרים המטרה המשותפת - פגיעה במשאית ובנוסעיה. גם אם לא הוכח שהאבנים שזרק הן דווקא שפגעו ביושבי הקבינה, עצם ההצטרפות להמון וזריקות האבנים לקבינה, הופכת נאשם 2 למבצע בצוותא ושותף לנזק שנגרם למשאית ולפציעת יושבי הקבינה, שהרי בהתנפלות המונים כזו לא ניתן לקבוע בדרך כלל איזה אבן, מבין כולן, גרמה את הנזק. הכוונה המיוחדת ונדרשת להרשעה בסעיף 329 לחוק, הוכחה מתוך מעשיו של הנאשם 2 שרצה לפגוע דווקא ביהודים, ומכך שזרק שתי אבנים דווקא לקבינה. (ההדגשה שלי - י.מ.)."

והדברים כאילו נאמרו על המקרה שלפני.

מן הקביעות המפורטות למעלה עולה, כי הנאשם חבר למתפרעים נוספים, ואף הסית והלהיב את חלקם. בין כל המתפרעים נקשר קשר ספונטני לידות אבנים לעבר השוטרים במטרה לפגוע בהם. המתפרעים, ובהם הנאשם, ידו אבנים, ואחת מהן פגעה בפניו של השוטר אופיר כהן. המתפרעים פעלו יחדיו, כגוף עברייני אחד, במטרה לפגוע בשוטרים ולמרבה הצער אף השיגו את מטרותם. בכך, בצעו כל המתפרעים יחדיו, ובהם הנאשם, עבירה מושלמת של תקיפת שוטר. בשאלה זו, אין כל משמעות לשאלה האם האבן אשר פגעה בשוטר נזרקה על ידי הנאשם או אחד מחבריו. ממילא, בהתפרעות רבת משתתפים כמעט ולא ניתן לקשור בין כל אחד מן המתפרעים ובין תוצאות הארוע, וככל שמדובר בידוי אבנים, הפגיעה במטרה או החטאתה הן אקראיות.

סיכום

לאור האמור למעלה, מרשיע הנאשם במיוחס לו בכתב האשום: עבירות של התפרעות, איומים ותקיפת שוטר בנסיבות מחמירות, עבירות על סעיפים 152, 192 ו- 274 לחוק העונשין.

לנאשם יוחסה גם עבירה של נסיון לתקיפת שוטר. הנסיון לתקיפת השוטרים נבלע בתוך העבירה המושלמת ועל כן מבטל הוראת חיקוק זו.

ניתנה היום, ד' תמוז תשע"ד , 02 יולי 2014, במעמד הצדדים